

sproštěn podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle §u 284 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje proti osvobozující části rozsudku (pro přečin podle §u 284 tr. zák.) důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Nalézací soud sprostil obžalovaného z obžaloby pro přečin proti veřejným zřízením a opatřením podle §u 284 tr. zák. s odůvodněním, že slova, která pronesl k četníkům, když tito vyzvali shluknuvší se lid k rozchodu, »hanba vám, styďte se«, nenaplníují objektivní skutkové podstaty přečinu podle §u 284 tr. zák. (dání se do vady a hádky). Podle názoru nalézacího soudu vyžaduje se k pojmu vady a hádky, by mezi vadícími, nebo hádajícími se došlo k výměně názorů, od sebe odlišných, čehož při slovech, použitých obžalovaným, prý nebylo. Shledal proto první soud ve výrocích obžalovaného pro urážlivý jejich obsah pouze skutkovou podstatu přestupku podle §u 312 tr. zák., nikoliv také souběžný s ním přečin podle §u 284 tr. zák., jak posuzovala čin obžalovaného obžaloba. Názor nalézacího soudu vychází z nesprávného výkladu zákona. Za vadu se stráží dlužno pokládati i pouhou odmluvu, stala-li se po výzvě k rozchodu, projevuje-li se jí názor, přičící se vůli vrchnosti; dle toho stačí k naplnění onoho pojmu již pouhá skutečnost, že pachatel proti výzvě stráže k rozchodu činí námitky. To zřejmě činil obžalovaný v tomto případě, ježto, jak rozsudek zjišťuje, nejen neposlechl opětovného vyzvání k rozchodu (daného nejprve intervenujícím politickým úředníkem a opakovaného později četnictvem), nýbrž vykřikl ještě na četníky, konající službu, urážlivá slova: »Hanba, hanba vám, styďte se«, jimiž odmlouval proti výzvě k rozchodu, a jak rozsudek zjišťuje, dokonce způsobil, že se lidé začali znovu shlukovati. Při správném výkladu zákona naplňuje výrok obžalovaného nejen skutkovou podstatu přestupku §u 312 tr. zák., nýbrž kromě toho také ideálně s ním se sbíhajícího přečinu podle §u 284 tr. zák. Poněvadž první soud, vyloučiv právně mylně objektivní skutkovou podstatu přečinu, nezapomínal se subjektivní stránkou viny a neučinil potřebného zjištění v tom směru, nelze rozhodnouti ve věci samé a bylo proto oprávněné zmateční stížnosti vyhověti a uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 2135.

Skutková podstata §u 516 tr. zák. předpokládá jednání smilné, t. j. takové, jež dle vůle pachatelovy porušuje hrubě mravnost a slušnost po stránce pohlavní.

Jest »sváděním« ve smyslu §u 132 tr. zák., snaží-li se pachatel přiměti osobu, která mu ani nemravným chováním ani známým způsobem života nedala k tomu podnětu, buď lichocením nebo vzbuzením její smyslnosti a pod. k vykonání nebo dopuštění smilného činu.

Pro pojem svěřeni učednice mistru není zapotřebí zvláštní smlouvy učební; stačí faktický učební poměr.

(Rozh. ze dne 12. října 1925, Zm I 490/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaného a státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. května 1925, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §u 516 tr. zák., na-proti tomu podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podle §§ů 8, 132 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

I. Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje proti odsuzujícímu výroku pro přestupek §u 516 tr. zák. důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. Důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. jest opodstatněn. Ke skutkové podstatě přestupku §u 516 tr. zák. náleží čin, jenž pro svůj pohlavní stav příčí se mravům a slušnosti. Ne každé, slušným mravům se příčíci jednání podrobena jest sankci §u 516 tr. zák. Skutková povaha tohoto zákonného ustanovení vyžaduje, by závadné jednání bylo smilným. Smilnou jest ve smyslu §u 516 tr. zák. pouze taková činnost, jež dle pachatelovy vůle porušuje hrubě mravnost a slušnost po stránce pohlavní. Ve slově smilný zdůrazňuje se pohlavní stránka činu, čemuž nasvědčuje i další doslov §u 516 tr. zák. a jeho nadpis, z nichž plyne, že vůle pachatelova musí se v tom směru projevit. Nalézací soud nezabýval se a nezjistil po objektivní stránce, zda jednání obžalovaného záležející v tom, že ve své krejčovské dílně před svou 15letou učednicí chodil několikrát s rozepjatým poklopcem tak, že mu bylo viděti přirození a neupravil si šatu ani, když byl na nepřístojnosti upozorněn, vzniklo ze smilného popudu a zda vůle obžalovaného směřovala ku vyvolání nebo povzbuzení pohlavního pudu. Důsledkem toho je právní posouzení této věci soudem nalézacím vadným podle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. Jelikož pak zrušovací soud nemůže sám předsevzítí skutková zjištění v naznačených směrech, bylo zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, rozsudek ve smyslu §u 288 čís. 3 tr. ř. zrušiti a věc v rozsahu zrušení vrátiti nalézacímu soudu, by ji znova projednal a o ní rozhodl. K vývodům stížnosti dlužno ještě připomenouti, že ke skutkové podstatě přestupku §u 516 tr. zák. podle ustálené judikatury nejvyššího soudu se nevyžaduje, by bylo veřejné pohoršení opravdu vzbuzeno, nýbrž stačí, byl-li smilný čin spáchán ne sice veřejně, ale přece za okolností, kdy si pachatel musil býti vědom možnosti, že o něm zví větší počet lidí.

II. Rovněž odůvodněna jest zmateční stížnost státního zastupitelství, jež, ponechávajíc nedotknutým sprostění obžalovaného z obžaloby pro zločin podle §u 93 tr. zák., napadá toliko osvobozující výrok pro zločin

podle §§ů 8, 132 tr. zák. důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že první soud nesprávně vyložil zákon, vysloviv v rozsudku názor, že v případě Marie S-é nešlo o úmyslné svádění k smilnému činu a že v případě Marie P-ské nešlo o děvče svěřené vyučování obžalovaného. V onom případě připouští nalézací soud nejprve, že obžalovaný líbaje 15letou svou učednici Marii S-ou na krk a sahaje jí pod sukně na kolena, předsevzal činy, které by mohly vésti ku svedení, v dalším však odůvodnění vyslovuje náhled, že nešlo vůbec o svádění k smilnému činu, nýbrž o ne-japný žert, o výron veselé povahy obžalovaného proto, že prý svědkyně nepozorovala u obžalovaného žádného pohlavního rozčilení. Nalézací soud přehlíží, že otázku, je-li dána o b j e k t i v n í zákonná známka deliktová zločinu podle §§ů 8, 132 tr. zák., t. j. svádění svěřené osoby k vykonání nebo dopuštění nějakého smilného činu, dlužno zodpovědět především podle p o v a h y č i n u samého. O svádění dlužno mluvit všude tam, kde se pachatel snaží přimět osobu, která mu ani nemravným chováním ani známým způsobem svého života k tomu nedala podnět, buď lichocením nebo vzbuzením její smyslůstí a pod., k vykonání nebo dopuštění smilného činu. V tomto případě je zjištěno, že obžalovaný, muž již starší (54letý), opětovně líbal a na klín zval nezkušené 15leté děvče a jemu pod sukně sahal. Tyto činy již svou povahou nasvědčují tomu, že měly vzbuditi smyslůst děvčete a podnítiti také pohlavní rozčilení obžalovaného, byť i toho svědkyně nepozorovala. Nelze proto říci, že ohmatávání obžalovaného nevycházelo z pohlavních pohnutek a že nemělo za účel svádění, kdyžť povaha činu jinakého výkladu ani nepřipouští.

V případě Marie P-ské vychází soud z nesprávného názoru, předpokládaje, že k tomu, by mohla býti způsobilým předmětem svedení podle §u 132 tr. zák., byla by nutná zvláštní smlouva učební, v níž by výslovně bylo uvedeno, že byla svěřena dohledu a vyučování obžalovaného. Takové podmínky však trestní zákon v §u 132 tr. zák. nestanoví, naopak jeho doslov nasvědčuje tomu, že má býti chráněna každá osoba, která jest vůči svůdci v takovém faktickém poměru, z něhož se dá podle povahy věci vyvozovati jeho povinnost, bdíti nad její mravní neporušeností. Takový poměr však byl mezi obžalovaným a P-skou. Neboť přes to, že nebyla dána svými rodiči obžalovanému do učení výslovným nebo zvláštním formálním úkonem (smlouvou, ujednáním), byla tím, že se u něho s vědomím a souhlasem rodičů za jeho vedení v dílně doučovala šití, že někdy i pro něho pracovala, svěřena fakticky jeho dohledu a vyučování. P-ská byla přece obžalovaným jako krejčovským mistrem přijata do učení a proto tím okamžikem, kdy vstoupila do jeho dílny, nastal faktický poměr jako mistra a učednice, třeba podmínky tohoto učebního poměru nebyly (prozatím) nijak přesně stanoveny zvláštní učební smlouvou a P-ská nebyla přihlášena k společenstvu. Nelze také souhlasiti s náhledem nalézacího soudu, že 17letá dívka je již osobou dostatečně vyspělou, která nemá zapotřebí zvláštní ochrany své mravnosti. Naopak taková dívka, jakou byla Marie P-ská, potřebuje vzhledem k probouzejícímu se pohlavnímu pudu ochrany co největší.